

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI

Sierpień 2017

Opracowanie: Ośrodek Spraw Azjatyckich UŁ

I. WNIOSKI

- a. Należy zwrócić uwagę na możliwość zmian w amerykańskiej polityce wobec Ukrainy. Zgodnie z doniesienia ukraińskie firmy mają być zaangażowane w pomoc przy programie nuklearnym w Korei Północnej,
- b. relokacja obywateli Federacji Rosyjskiej z regionów granicznych z Koreą Północną może być odczytywana jako element przygotowań do „gorącego konfliktu na Półwyspie Koreańskim”,
- c. zbliżenie rosyjsko-japońskie będzie warunkowane dalszą reakcją Japonii na kryzys koreański.

II. JAPONIA – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

1-9 sierpnia: w Tokio odbywają się pierwsze spotkania komitetów organizacyjnych „Roku Japonii w Rosji” i „Roku Rosji w Japonii.” Podczas spotkań wymieniono opinię na temat celów organizowania tych wydarzeń. Według przewodniczącego japońskiego komitetu organizacyjnego Takamury Masahiko projekty realizowane w ramach wydarzenia powinny promować wzajemne zrozumienie pomiędzy obywatelami obydwu państw. Projekty powinny uwzględniać wymianę we wszystkich sektorach, szczególnie 8-punktowy plan współpracy (plan japońsko-rosyjskiej współpracy gospodarczej).

3 sierpnia: za wcześnie na budowę rurociągu z gazem między Rosją i Japonią? Japoński minister gospodarki, handlu i przemysłu Seko Hiroshige podczas konferencji prasowej oświadczył, że Japonia i Rosja muszą najpierw popracować nad budowaniem relacji zaufania, nim zostaną zrealizowane jakiegokolwiek plany budowy gazociągu między obydwoma państwami. Budowa rurociągu łączącego Rosję i Japonię to długoletni pomysł, ale spór o część Wysp Kurylskich, zajętych przez Rosję pod koniec II Wojny Światowej powstrzymywał oba państwa od utrzymywania bliższych relacji. Seko, odpowiadając na pytanie o stosunki energetyczne z Rosją, powiedział, że bez traktatu pokojowego realizowanie takich dużych inwestycji nie jest rozsądnym pomysłem. Budowie rurociągu sprzeciwiają się także japońskie zakłady, które zainwestowały już w terminale do importu skroplonego gazu ziemnego.

5-6 sierpnia: białoruski ambasador Ruslan Esin uczestniczy w uroczystościach upamiętniających ofiary tragicznego ataku atomowego na Hiroszimę i Nagasaki w 1945 roku. Ambasador Białorusi Ruslan Esin na zaproszenie strony japońskiej

wziął udział w oficjalnej ceremonii upamiętniającej tragiczne wydarzenia z 1945 roku. Oprócz ambasadora, na ceremonii obecni byli japoński premier Abe Shinzo wraz z innymi przedstawicielami rządu, a także władze regionalne i miejskie Hiroszimy oraz przedstawiciele organizacji publicznych. W przeddzień ceremonii upamiętniającej, ambasador Esin spotkał się z nowym japońskim ministrem spraw zagranicznych Kono Taro. Ambasador pogratulował ministrowi mianowania na stanowisko oraz potwierdził zainteresowanie strony białoruskiej intensyfikacją dwustronnych relacji. Ponadto, Ruslan Esin spotkał się z gubernatorem prefektury Hiroszima Yuzakim Hidehiko oraz burmistrzem miasta Hiroszima Matsui Kazumim, a także posłami japońskiego parlamentu z tej prefektury. Tematem ich spotkania było porozumienie się w kwestii rozpoczęcia wspólnych prac nad nawiązaniem współpracy międzyregionalnej w sprawach humanitarnych i gospodarczych. Białoruski dyplomata wziął także udział w akcji japońskich uczniów zatytułowanej „Przesłanie pokoju”, która rozpoczęła się w 70. rocznicę zrzucenia bomb atomowych na Hiroszimę. Ambasador obejrzał również wystawę portretów mieszkańców Hiroszimy, którzy przeżyli tragiczne wydarzenia z 1945 roku.

7 sierpnia: ministrowie spraw zagranicznych Japonii i Rosji spotykają się podczas forum ASEAN w Manili. Było to pierwsze spotkanie nowego japońskiego ministra spraw zagranicznych Kono Taro ze swoim rosyjskim odpowiednikiem Sergiejem Ławrowem. Obaj ministrowie omówili harmonogram przyszłych spotkań oraz jakie kwestie chcieliby przedyskutować. Znajduje się wśród nich spór o część Wysp Kurylskich (Północnych Terytoriów według strony japońskiej). Ustalono, że kwestia ta zostanie poruszona podczas rosyjsko-japońskiego szczytu na Wschodnim Forum Ekonomicznym we Władywostoku, które odbędzie się we wrześniu. Innymi sprawami, które mają zostać szerzej omówione we wrześniu jest bezpieczeństwo, współpraca gospodarcza oraz problem północnokoreańskich zbrojeń.

9 sierpnia: uczestnicy programu japońsko-rosyjskiej wymiany młodzieży spotkali się z parlamentarnym wiceministrem spraw zagranicznych Horii Manabu. Młodzież uczestnicząca w projekcie „sportowa i kulturowa wymiana Japonia-Saha” mieli możliwość dyskusji z wiceministrem Horii na temat 8-punktowego planu współpracy japońsko-rosyjskiej. Plan ten zakłada promocje wzajemnego zrozumienia poprzez dwustronne wymiany w różnych dziedzinach, takich jak sport, kultura, edukacja, a także wymiana międzyregionalna.

9 sierpnia: wizyta białoruskiego ambasadora Ruslana Esina w Osace. Ambasador Esin spotkał się z gubernatorem prefektury Osaka Matsui Ichiro. Podczas spotkania osiągnięto porozumienie w celu rozpoczęcia wspólnych prac nad nawiązaniem współpracy międzyregionalnej między jednym z białoruskich regionów i

Osaką. Ustalono m.in. organizację prezentacji towarów z Białorusi w japońskiej prefekturze. Ambasador Esin spotkał się także z burmistrzem miasta Osaka Yoshimurą Hirofumim. Obie strony omówiły możliwości zorganizowania w Białorusi wizyty przedstawicieli różnych kręgów miejskich i biznesowych z Osaki, aby mogli oni zapoznać się z białoruskim potencjałem. Ponadto ambasador Esin podczas swojej wizyty w prefekturze spotkał się także z przewodniczącym Izby Przemysłowo-Handlowej w Osace Nishimurą Teiichim oraz dyrektorem Stowarzyszenia na rzecz Rozwoju Współpracy Gospodarczej i Przyjaznych Stosunków Japońsko-Białorusko-Rosyjskich Nichihatą.

13 sierpnia: japońska firma Taekda organizuje w Mińsku charytatywny maraton. „Onko-maraton” został zorganizowany w Mińsku, aby wesprzeć fundację Touching Life, która pomaga dzieciom chorym na raka. Japońska firma Takeda zdecydowała się przekazać fundacji 5 rubli za każdego uczestnika maratonu. Maraton charytatywny cieszył się dużą popularnością i ostatecznie uzbierano sumę prawie 20 tysięcy rubli. Na ceremonii otwarcia wydarzenia przemawiali przedstawiciel firmy Taekda w Białorusi Sato Koki oraz japoński ambasador na Białorusi Tokunaga Hiroki.

15 sierpnia: ukraiński ambasador w Japonii Ihor Kharchenko zaprzeczył doniesieniom o dostarczaniu Korei Północnej silników raketowych. W odpowiedzi na opublikowane dzień wcześniej przez amerykańskich ekspertów doniesienia o tym, że używane w północnokoreańskim programie raketowym silniki pochodzą z państwowej ukraińskiej fabryki, ambasador Kharchenko oświadczył, że Ukraina od 1991 roku nie utrzymuje tego typu współpracy z Pjongajngiem. Według ambasadora ukraińska fabryka Yuzhmash od 1991 roku nie produkuje takich części, dlatego zarzuty o dostarczanie ich do Korei Północnej są bezpodstawne. Kharchenko podkreślił, że Ukraina dąży do świata wolnego od broni jądrowej i ściśle współpracuje z japońskim rządem, aby cel ten osiągnąć.

17 sierpnia: w Moskwie odbywa się druga runda japońsko-rosyjskich konsultacji na temat wspólnych projektów gospodarczych na spornych Wyspach Kurylskich. Wiceministrowie spraw zagranicznych Igor Morgulov i Akiba Takeo spotkali się w Moskwie, aby przedyskutować postępy nad wspólnymi projektami gospodarczymi, które miałyby zostać wdrożone na terenie spornych Wysp Kurylskich (Terytoriów Północnych). Obie strony omówiły, które projekty są priorytetowe dla wzajemnie korzystnej współpracy. Jednym z takich proponowanych pomysłów jest organizacja rejsów dla turystów wokół spornych wysp. Zdaniem Eiichi Hasegawy, specjalnego doradcy premiera Abe, wyspy posiadają duży potencjał turystyczny. Wiceministrowie efekty swoich konsultacji przedstawili głowom swoich

państw. Władimir Putin i Abe Shinzo mają dalej omawiać temat Wysp Kurylskich podczas japońsko-rosyjskiego szczytu w pierwszej połowie września.

18 sierpnia: konsultacje wiceministrów spraw zagranicznych Rosji i Japonii.

Wiceministrowie Sergiej Ryabkov i Akiba Takeo spotkali się, aby omówić kwestie strategicznej stabilności w regionie. Omówiono wiele aktualnych problemów międzynarodowych, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii związanych z kontrolą zbrojeń i nierozprzestrzenianiem broni masowego rażenia. Obie strony wymieniły także poglądy na temat dynamiki bezpieczeństwa w różnych regionach świata, w tym w Azji Północno-Wschodniej.

23-25 sierpnia: wizyta robocza białoruskiego ambasadora Ruslana Esina w regionie Kiusiu.

Ambasador Ruslan Esin odwiedził prefektury Fukuoka, Kumamoto i Saga. Podczas swojej podróży ambasador rozmawiał z władzami administracyjnymi miast, spotkał się z przedstawicielami lokalnych przedsiębiorstw, a także odwiedził różne społeczne i kulturowe placówki. Ambasador Esin odwiedził także dotknięte trzęsieniem ziemi miasta Kumamoto i Mashiko, w których spotkał się z przedstawicielami władzy lokalnej oraz dyrektorem szpitala miejskiego, który podziękował stronie białoruskiej za pomoc w rehabilitacji dzieci, które ucierpiały w trzęsieniu. Białoruski dyplomata miał także okazję zapoznać się z lokalnym systemem usług socjalnych dla osób starszych i niepełnosprawnych, a także edukacji przedszkolnej.

24 sierpnia: rzeczniczka rosyjskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych przedstawia stanowisko Rosji w sprawie zakupu przez Japonię zaawansowanego systemu obrony przeciwrakietowej.

Rzeczniczka rosyjskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych wyraziła zaniepokojenie planami strony japońskiej. W oświadczeniu strony rosyjskiej zostało podkreślone, że Moskwa od lat przygląda się planom Tokio, co do zakupu amerykańskiego systemu obrony rakietowej. Rosję zaniepokoiły ostatnie medialne doniesienia, że Tokio skłania się w stronę zakupu systemu antybalistycznego Aegis Ashore. Rosja podkreśliła, że od samego początku informowała Tokio o swoim stanowisku. Według Moskwy nie należy usprawiedliwiać zakupu systemów antybalistycznych zagrożeniem ze strony północnokoreańskich rakiet. Wdrażanie systemów antybalistycznych powinno być postrzegane jako nieproporcjonalny środek zapobiegawczy do rzeczywistych zagrożeń rakietowych w regionie, co skutkuje naruszeniem strategicznej stabilności. Największe zaniepokojenie Rosji budzi fakt, że system taki wszedłby w skład globalnego systemu obrony przeciwrakietowej Stanów Zjednoczonych w tej części Oceanu Spokojnego. Podobne stanowisko prezentowała Rosja względem systemu THAAD wdrażanego na terytorium Korei Południowej.

29 sierpnia: japoński konsul w Sankt Petersburgu spotyka się z młodymi Rosjanami specjalizującymi się w modzie. Konsul generalny Fukushima Masanori spotkał się z delegacją młodych specjalistów w dziedzinie mody i projektowania, która w ramach programu „japońsko-rosyjskiej wymiany młodzieży” 31 sierpnia udali się na tygodniową podróż do Japonii. Delegacja podczas swojego pobytu w Japonii ma odwiedzić Tokio oraz Kioto, poznać lokalne atrakcje, instytucje edukacyjne, a także spotkać lokalnych specjalistów z dziedziny mody.

III. PÓLWYSEP KOREAŃSKI – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

1 sierpnia: Białoruś i Korea Południowa otwierają konkurs na wspólne prace badawczo-rozwojowe. Konkurs został zorganizowany przez Państwową Komisję Naukowo-Techniczną Białorusi oraz południowokoreańskie Ministerstwo Nauki, Technologii Informacyjno-telekomunikacyjnych i Przyszłego Planowania. Konkurs potrwa do końca września i dotyczy wspólnych projektów badawczo-rozwojowych z kluczowych dziedzin naukowej współpracy koreańsko-białoruskiej, w tym energetyki nuklearnej, biotechnologii oraz przestrzeni powietrznej i kosmicznej. Konkurs na białorusko-południowokoreańskie projekty badawczo-rozwojowe odbywa się w ramach międzyrządowego porozumienia w sprawie współpracy gospodarczej, naukowej i technicznej z 2004 roku.

1 sierpnia: rosyjski wiceminister spraw zagranicznych Sergiej Ryabkov spotyka się z południowokoreańskim ambasadorem Park No-byeongiem. Podczas spotkania obie strony wymieniły poglądy na temat sytuacji na Półwyspie Koreańskim. Omówiono także szereg problemów regionalnych.

4 sierpnia: wzrasta zaniepokojenie z powodu opóźnień w mianowaniu ambasadorów. Opóźnienia dotyczą ambasadorów, którzy mieliby zostać wysłani do tak strategicznych z punktu widzenia Korei Południowej państw jak Stany Zjednoczone, Japonia, Chiny i Rosja. Zwyczajowo nowa administracja zatwierdzała ambasadorów w przeciągu dwóch miesięcy od objęcia urzędu przez prezydenta. **30 sierpnia** zostały ogłoszone nominacje na urząd ambasadorów w Stanach Zjednoczonych, Japonii i Chinach, jednak prezydent Moon Jae-in ciągle nie wybrał kandydata na to stanowisko w Rosji.

5 sierpnia: coroczny festiwal kultury koreańskiej odbywa się w Mińsku. Wydarzenie zostało zorganizowane przez południowokoreańską ambasadę na Białorusi, Urząd Miasta Mińsk, Białoruskie Stowarzyszenie Koreańczyków oraz Międzynarodowe Centrum Kulturowe Białorusi. Podczas festiwalu koreańscy artyści

przedstawili tradycyjną muzykę na bębnach, taniec z nożami i wachlarzami, tradycyjne legendy oraz koreański strój ludowy hanbok. Oprócz kultury tradycyjnej została zaprezentowana także kultura popularna oraz sport i kuchnia.

7 sierpnia: południowokoreański ambasador na Białorusi Kim Yong-ho spotyka się z ministrem sportu i turystyki Aleksandrem Shamko. Podczas spotkania minister Shamko opowiedział o białoruskiej polityce sportowej i turystycznej. Omówiono także kwestie związane ze współpracą obu państw w tych dziedzinach. Minister Shamko wyraził również pewność, że olimpiada w Pyeongchangu okaże się sukcesem dla jej organizatorów. Po spotkaniu ambasador Kim Yong-ho udał się z wizytą do kilku białoruskich miast, w tym Brześcia, pragnąc nawiązać współpracę z większą ilością miejsc, które mogłyby być odwiedzane przez koreańskich turystów.

5 sierpnia: w Mińsku zostaje zorganizowany festiwal kultury koreańskiej. Zorganizowany przez koreańską ambasadę na Białorusi festiwal miał na celu przybliżenie koreańskiej kultury. Wśród atrakcji znalazły się pokazy tradycyjnego tańca, kaligrafii, muzyki oraz strojów. Festiwal cieszył się popularnością i zgromadził dużą publiczność.

12 sierpnia: Rosja potępia „wojnę na słowa” między Donaldem Trumpem i Kim Jong-unem. Sergiej Ławrow potępił retorykę Waszyngtonu i Pjongjangu, która może przyczynić się do wybuchu zbrojnego konfliktu na Półwyspie Koreańskim. Rosyjski minister spraw zagranicznych wyraził zaniepokojenie wzajemnymi groźbami, które padały z ust przywódców Stanów Zjednoczonych i Korei Północnej. Ławrow zaapelował, aby zarówno Korea Północna, jak i Stany Zjednoczone przyłączyły się do planu wspólnie opracowanego przez Rosję i Chiny. Zakłada on zamrożenie testów rakietowych przez Pjongjang w zamian za zawieszenie wspólnych ćwiczeń wojskowych przez Stany Zjednoczone i Koreę Południową. Zdaniem rosyjskiego polityka, jeśli obie strony zdecydują się na ustępstwa, możliwe będzie rozpoczęcie rozmów. Według stanowiska rosyjskiego należy zagwarantować Korei Północnej suwerenność, gdyż bez zapewnienia o bezpieczeństwie reżim Kim Jong-una nie zrezygnuje ze swojego programu zbrojeń jądrowych.

14 sierpnia: czy ukraińska fabryka dostarczała silniki do północnokoreańskich rakiet? Według badań przeprowadzonych przez amerykańskich analityków wykorzystywane w rozwoju północnokoreańskiego programu rakietowego silniki pochodziły z ukraińskiego czarnego rynku. Ekspert ds. rakiet Micheal Elleman dowiódł w swoim badaniu, że za szybkim rozwojem północnokoreańskiego programu jądrowego i rakietowego musiała stać technologia pochodząca z innego państwa. Badania wskazują, że wykorzystywane przez reżim północnokoreański silniki

rakietowe muszą pochodzić z poradzieckich fabryk. Według ekspertów prawdopodobne jest, że tą fabryką była ukraińska państwowa placówka Yuzhmash. 6 lat temu dwóch agentów północnokoreańskich próbujących ukraść tajne plany z ukraińskiej fabryki zostało ujętych przez śledczych Organizacji Narodów Zjednoczonych. Eksperci twierdzą, że Korea Północna mogła ponownie wykorzystać zamęt panujący na Ukrainie, by zdobyć plany dotyczące budowy zaawansowanych technologii rakietowych. Amerykańscy śledczy podkreślają jednak, że nawet jeśli źródłem technologii używanej w północnokoreańskim programie rakietowym jest Ukraina, nie ma dowodów na to, aby rząd ukraiński wiedział o współpracy fabryki z reżimem Kim Jon-una. Dzień po publikacji badań ekspertów, strona ukraińska zaprzeczyła doniesieniom.

15 sierpnia: prezydent Białorusi Aleksandr Łukaszenka wystosował gratulacje dla prezydenta Moon Jae-ina z okazji południowokoreańskiego Dnia Niepodległości. Przy tej okazji Aleksandr Łukaszena zauważył, że stosunki Białorusi i Korei Południowej cechuje otwartość oraz szczerze zaangażowanie w dynamiczny rozwój dwustronnej współpracy w różnych dziedzinach. Prezydent Białorusi wyraził także nadzieję na dalszą intensyfikację wspólnych działań, co przyniesie korzyści obu narodom.

18 sierpnia: białoruski ambasador w Korei Południowej Andrei Popkov nagradza dyrektora misji dyplomatycznej Jeong Samuela. Jeong Samuel został nagrodzony przez białoruskiego ambasadora za organizowanie wydarzeń wspierających dyplomację kulturową pomiędzy Białorusią i Koreą Południową. Był on także odpowiedzialny za organizację w maju wyprawy do Korei Południowej delegacji białoruskiej, składającej się z wicepremiera Vladimira Semsahiko, wicepremiera finansów Maksima Yermalovicha oraz przedstawicieli spółek państwowych. Delegacja oprócz udziału w Białoruskim Forum Inwestycyjno-Gospodarczym, miała okazję zapoznać się z koreańską kulturą i zabytkami. Jeong Samuel jest także dyrektorem ds. planowania Fundacji Kultury Korei (Korean Culture Foundation) i uczestniczy w organizowaniu wymiany kulturowej między Koreą a innymi państwami i nie raz był nagradzany za swoją działalność. Podczas spotkania ambasador Popkov wyraził nadzieję na kontynuację wymiany kulturowej pomiędzy obydwojma państwami.

19 sierpnia: w Irkucku zorganizowano obchody 72. rocznicy odzyskania niepodległości przez Koreę. Konsulat generalny Republiki Korei w Irkucku zorganizował obchody koreańskiego Dnia Niepodległości. Oprócz upamiętnienia wyzwoleniaspod japońskiej okupacji, tego dnia zorganizowano dla Koreańczyków

szereg konkursów i atrakcji. W wydarzeniu uczestniczyło około 150 osób. W obu Koreach Dzień Niepodległości obchodzony jest 15 sierpnia.

22 sierpnia: prezydent Moon Jae-in ma się spotkać z rosyjskim prezydentem Władimirem Putinem. Błękitny Dom (Cheong Wa Dae) oficjalnie potwierdził, że prezydent Moon Jae-in podczas swojej pierwszej wizyty w Rosji spotka się z Władimirem Putinem. Spotkanie planowane jest w trakcie Wschodniego Forum Ekonomicznego we Władywostoku. Będzie to drugie spotkanie Moona i Putina. Prezydenci po raz pierwszy spotkali się miesiąc temu na szczycie G20 w Niemczech. Podczas wizyty we Władywostoku prezydent Moon ma przedstawić plan o nazwie „nowa ekonomiczna mapa Półwyspu Koreańskiego”, który zakłada połączenie wschodniego wybrzeża Półwyspu z Rosją. Projekt ten wymaga trójstronnej współpracy między Seulem, Moskwą i Pjongjangiem. Prezydent Moon powołał tzw. Komitet ds. współpracy gospodarczej skierowanej na północ, który ma zarządzać projektami związanymi ze współpracą z Rosją i Chinami.

24 sierpnia: rosyjskie bombowce przeleciały nad południowokoreańskimi i japońskimi wodami neutralnymi. Kilka rosyjskich samolotów bombowych, będących w stanie przenosić broń nuklearną przeleciało nad wodami otaczającymi Koreę Południową i Japonię. Rosyjskie samoloty zostały odeskortowane przez południowokoreańskie i japońskie siły powietrzne. Rosyjskie Ministerstwo Obrony nie odpowiedziało w jakim celu samoloty znalazły się w pobliżu Japonii i Korei Południowej. Nie wiadomo także, czy rosyjskie działania miały coś wspólnego z trwającymi od 21 sierpnia amerykańsko-południowokoreańskimi manewrami wojskowymi. Według ekspertów mogła być to manifestacja rosyjskiej siły oraz sprzeciw wobec wspólnym manewrom wojskowym, które według Moskwy zwiększają napięcie na Półwyspie Koreańskim.

25 sierpnia: południowokoreańska minister spraw zagranicznych Kang Kyung-wha z wizytą roboczą w Moskwie. Minister Kang spotkała się ze swoim rosyjskim odpowiednikiem Siergiejem Ławrowem by omówić harmonogram dwustronnych kontaktów politycznych oraz perspektywy budowania współpracy handlowej i gospodarczej. Obie strony wymieniły także opinie na temat aktualnych spraw międzynarodowych i regionalnych, w tym napięcia na Półwyspie Koreańskim. Minister Kang poprosiła stronę rosyjską o wywieranie większego nacisku na Koreę Północną, by skłonić reżim Kim Jong-una do negocjacji. Kang Kyung-wha zrezygnowała z uczestnictwa w ceremonii obchodów 25. rocznicy ustanowienia relacji między Koreą Południową i Chinami, aby polecieć do Rosji na spotkanie z Siergiejem Ławrowem. Według południowokoreańskiego ministerstwa spraw zagranicznych, spotkanie to było zaplanowane dużo wcześniej i dlatego minister

Kang nie mogła uczestniczyć w ceremonii i nie świadczy to o ochłodzeniu relacji chińsko-koreańskich.

28 sierpnia: Rosja zawiesza część swoich projektów gospodarczych w związku z północnokoreańskimi testami raketowymi. Rosyjski minister ds. rozwoju rosyjskiego dalekiego wschodu Alexander Galushka oświadczył, że Rosja nie zrealizuje zaplanowanych trzy lata temu przedsięwzięć handlowych z Koreą Północną z powodu testów raketowych. W 2014 roku rosyjskie przedsiębiorstwa prowadziły rozmowy z Pjongjangiem, aby rozpocząć współpracę, ale z powodu północnokoreańskich prowokacji do tej pory nie udało się ich wdrożyć. Wśród zawieszonych projektów znajdują się takie, które dotyczą rosyjskich inwestycji i dostaw w zamian za dostęp do koreańskich zasobów naturalnych. Galushka oświadczając o wycofaniu się z projektów podkreślił, że Rosja wbrew opinii międzynarodowej Moskwa implementuje sankcje, które mają skłonić reżim Kim Jong-una do zaprzestania rozwoju programów jądrowych i raketowych. Minister zaznaczył, że Rosja nie naruszała i nie będzie naruszać ram rezolucji zaakceptowanych przez Radę Bezpieczeństwa ONZ. Dotyczy to także pracujących na terytorium rosyjskim Koreańczyków z Północy. Nowe postanowienia ONZ zabraniają zwiększania liczby pracowników i Rosja, choć jest zainteresowana północnokoreańską siłą roboczą, nie zwiększy ilości zatrudnianych Koreańczyków. Obecnie około 40 tysięcy obywateli północnokoreańskich pracuje w Rosji. Stanowisko rosyjskie przedstawione przez ministra jest odpowiedzią na nałożone przez Stany Zjednoczone sankcje na rosyjskie firmy i osoby fizyczne za rzekomą współpracę z Pjongjangiem. Pomimo zapewnień strony rosyjskiej, od początku tego roku handel między Moskwa i Pjongjangiem znacznie wzrósł.

29 sierpnia: Rosja nie wierzy w skuteczność nowych sankcji wobec Korei Północnej. Rosyjski wiceminister spraw zagranicznych Siergiej Ryabkow skomentował najnowszą próbę raketową w Korei Północnej, wyrażając zwątpienie w rozwiązanie problemu koreańskiego przy pomocy sankcji. Według wiceministra brak możliwości dalszego nacisku na reżim północnokoreański przy pomocy sankcji powinien stać się oczywisty dla wszystkich. Strona rosyjska jednocześnie sprzeciwia się rozwiązaniu konfliktu przy pomocy użycia siły.

29 sierpnia: władze rosyjskie relokują swoich obywateli z terenów znajdujących się przy granicy z Koreą Północną. Według rosyjskich mediów około półtora tysiąca obywateli zostało poinstruowanych przez władze, aby przenieść się w „bezpieczne obszary”, z dala od północnokoreańskiej granicy. Brak informacji, gdzie obywatele rosyjscy zostali przemieszczeni. Niektóre media twierdzą, że nie była to relokacja, ale ćwiczenia na wypadek wybuchu konfliktu na Półwyspie Koreańskim.

Decyzja władz rosyjskich ma związek z północnokoreańskim testem raketowym, w wyniku którego pocisk przeleciał nad japońską wyspą Hokkaido. Strona rosyjska obawia się eskalacji napięcia na Półwyspie Koreańskim i użycia siły. Według Rosji to amerykańsko-południowokoreańskie manewry wojskowe, które rozpoczęły się 21 sierpnia sprowokowały Pjongjang do przeprowadzenia kolejnego testu raketowego.

29 sierpnia: południowokoreański ambasador na Białorusi Kim Yong-ho udziela wywiadu państwowej telewizji. W białoruskiej telewizji ambasador Kim Yong-ho przedstawił przygotowania do zimowych igrzysk olimpijskich w Pjongczangu (Pyeongchang) oraz dwustronną współpracę między Koreą Południową i Białorusią. Ambasador Kim podkreślił, że Korea Południowa ma doświadczenie w organizacji dużych widowisk sportowych, podając jako przykład letnią olimpiadę w 1988 roku, mistrzostwa świata w piłce nożnej w 2002 roku oraz mistrzostwa świata w lekkoatletyce w 2011 roku. Według ambasadora przygotowania do zimowych igrzysk olimpijskich są w ostatniej fazie. Ma to być wydarzenie sportowe, które będzie wykorzystywać najnowocześniejszą technologię, z której słynie Korea Południowa. Co więcej, specjalnie na to wydarzenie powstała w Korei nowoczesna infrastruktura, w tym kolej dużych prędkości, która umożliwi turystom szybkie przemieszczenie się z lotniska w Inczon (Incheon) do Pjongczangu.

31 sierpnia: dziecięcy szpital w Irkucku otrzymuje nowoczesne urządzenie medyczne firmy Samsung. Dzięki aktywnej pomocy konsulatu generalnego Republiki Korei w Irkucku i działalności charytatywnej rosyjskiego polityka Siergieja Teny został zakupiony nowoczesny ultrasonograf dla szpitala dziecięcego. W ceremonii wręczenia urządzenia wziął udział konsul generalny Om Ki-yong, który wyraził nadzieję, że najnowocześniejszy koreański sprzęt medyczny przyczyni się do rozwoju opieki zdrowotnej dzieci w Rosji.

KOMENTARZ

1. **W sierpniu bardzo aktywny był białoruski ambasador w Japonii Ruslan Esin.** Ambasador odbył szereg wizyt w różnych regionach Japonii. Przy okazji uroczystości upamiętniającej ofiary ataków atomowych na Hiroszimę i Nagasaki, ambasador Esin odbył swoje pierwsze spotkanie z nowym japońskim ministrem spraw zagranicznych Kono Taro. O współpracy regionalnej w różnych dziedzinach białoruski ambasador miał okazję rozmawiać z władzami lokalnymi Hiroszimy, Osaki, Fukuoki, Kumamoto i Sagi. Ponadto ambasador spotykał się z przedstawicielami japońskich przedsiębiorstw, z którymi chciałby wypracować współpracę gospodarczą.

2. **Japońskie zbrojenia mogą zaszkodzić relacjom z Rosją.** Moskwa wyraziła zaniepokojenie japońskimi planami rozmieszczenia na swoim terytorium amerykańskiego systemu obrony rakietowej Aegis Ashore. Według strony rosyjskiej takie działanie przyczyniłoby się do destabilizacji regionu. Rosja sprzeciwia się nie tylko implementacji broni antyrakietowej (jak system THAAD w Korei Południowej), ale także wspólnym sojuszniczym manewrom wojskowym prowadzonym przez Stany Zjednoczone, Japonię i Republikę Korei, które mają przyczyniać się do wzrostu napięć na Półwyspie Koreańskim. Według rosyjskiej rzeczniczki Ministerstwa Spraw Zagranicznych, „pompowanie tego regionu bronią przyczyni się do tego, że każdy lekkomyślny ruch, nawet nieumyślny incydent może posłużyć jako pretekst do konfliktu zbrojnego”. To, co niepokoi stronę rosyjską to fakt, że rozmieszczenie systemów antybalistycznych w Japonii i Korei Południowej rozbudowałoby w rzeczywistości amerykańską sieć tych systemów w regionie Oceanu Spokojnego.

3. **W relacjach z Japonią i Koreą Południową Ukraina zapewniała o braku jakiegokolwiek współpracy z północnokoreańskim reżimem.** Amerykańscy eksperci ogłosili, że ukraińska fabryka mogła być (lub nadal jest) zaangażowana w dostarczanie technologii do rozwoju północnokoreańskiego programu rakietowego. Według badań w ciągu ostatnich dwóch lat Korea Północna zmieniła swojego dostawcę części do rakiet, a na nowe źródło wskazywana jest poradziecka fabryka na Ukrainie. Jeśli twierdzenia ekspertów okażą się słuszne, będzie to oznaczało zmianę polityki Stanów Zjednoczonych, które do tej pory uznawały Chiny jako główne źródło technologicznego i gospodarczego wsparcia Korei Północnej. Stany Zjednoczone starały się wymóc na Chinach zaniechanie tego procederu, co po części udało się wraz z wdrożeniem nowych sankcji Organizacji Narodów Zjednoczonych nałożonych na Pjongjang w lipcu za testy rakiet mogących mieć zasięg międzykontynentalny. Za inne źródło wsparcia Korei Północnej uznawana była jedynie Rosja. Według ekspertów północnokoreańskie rakiety bazują na sowieckiej technologii, jednak do tej pory Ukraina nie była brana pod uwagę jako miejsce zaopatrzenia reżimu. Bez odpowiedzi pozostaje pytanie ile silników pochodzi z Ukrainy i czy nadal dostarczane są do Pjongjangu. Rosyjskie firmy mogą natomiast być zaangażowane w przemysł technologii z Ukrainy do Korei Północnej. Biały Dom nie skomentował doniesień amerykańskich analityków, a Ukraina zaprzeczyła im. Według strony ukraińskiej zaawansowane silniki rakietowe nie pochodzą z państwowej fabryki Yuzmash, a z Rosji. W oświadczeniu strony ukraińskiej można przeczytać, że doniesienia o dostarczaniu technologii do Korei Północnej jest anty-

ukraińską kampanią rozpoczętą przez rosyjskie tajne służby. Moskwa nie skomentowała oświadczenia strony ukraińskiej. W całej sprawie jedno jest pewne: zawiodło monitorowanie Pjongjangu przez międzynarodowe siły wywiadowcze, skoro reżim Kim Jong-una był w stanie zdobyć niezbędną do rozwoju raket technologię pomimo sankcji ONZ.

4. **Czy prezydent Moon Jae-in wznowi projekt „Rajin-Khassan?** Według specjalnego wysłannika prezydenta Moon Jae-ina Song Young-gila należy rozważyć wznowienie tzw. Projektu „Rajin-Khassan”, który zakłada stworzenie połączenia transportowego między północnokoreańskim portem Rajin i rosyjskim portem Khassan. Jest to projekt, który zakłada logistyczną współpracę Rosji z obiema Koreami. Administracja Park Geun-hye wycofała się jednak z przedsięwzięcia, w którym Seul miał bezpośrednio inwestować w port znajdujący się na terytorium północnokoreańskim. Prezydent Moon Jae-in zdaje się zgadzać ze swoim wysłannikiem, gdyż temat wzmowienia tego projektu (obecnie pod nazwą „nowa ekonomiczna mapa Półwyspu Koreańskiego”) ma zostać omówiony podczas spotkania z rosyjskim prezydentem Władimirem Putinem we wrześniu we Władywostoku. Co więcej, gdyby relacje międzykoreańskie poprawiły się, rozważane jest stworzenie w regionie portu Rajin wspólnej koreańsko-rosyjskiej specjalnej strefy ekonomicznej, która przyniosłaby korzyści zarówno inwestorom z Korei Południowej i Rosji, jak i północnokoreańskim pracownikom.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI – Sierpień 2017 jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Ośrodka Spraw Azjatyckich i Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Łodzi. Utwór powstał w ramach konkursu *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o konkursie *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*.

Zadanie publiczne współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

 **OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH**

**RAPORTY
OPINIE
DORADZTWO**

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Łodzi

ul. Lindleya 5a, pokój nr 7, 90-131 Łódź, tel.: 42 635 42 34, www.rodmi-lodz.pl